Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarius de tempore, sectio partis hiemalis - Cod. Aug. perg. 14

[S.l.], [9. Jh.]

Beda Venerabilis presbiter: Homilie zu der Evangelienlesung

urn:nbn:de:bsz:31-20216

Visual Library

in quattuor partes eius sibi diuiserunt
uestimenta; Uestimentum uero eius
quod consutum non erat sed erat desupe
riore contextum sorte peiperent; que
igitur iste uestimenta sunt uideamus.
qui militer quod uae etiam uestimentu;
Uestimenta esse puto propheticas uel scrip
turarum celestium lectiones. quibus
xpi dni adnuntiatum est sacramentum.
quas prophetice unum canentes & unu
p omnia nuntiantes. aduersarii salua
toris. hoc est pueri heretici. qui cotidie
in illo tamquam milites manus impias
ingerunt. hoc p sua sibi diuidunt uolunta
te. & unius corporis uestimenta. per uaria
menbra distribuunt atque spoliantes dnm.
sua fedisse dogmata uestierunt; Uestim
tum autem eius quod non erat consutum.
sapientiam eius celestem possumus
adpbecete. que erat desuperiori contex
tum; nostra enim sapientia. hoc est hu
mana consuitur; ad sunt enim cum libros
damus ad studia grammaticis tradimus
philosophis. erudimur ut sapientia
in illis que non erat adquiratur. dni
autem sapientia non ecelsuta e. non que
sita; non enim didicit a magistro. sicut
ipsi iudei dicunt; quomodo hic litte
ras nouit cum non didicerit; & ipse dicit
cat. mea doctrina non est de hoc sed · mundo ·
eius qui me misit. hoc est quod ait.

de superiore contextum; quo uestimento
uel quibus omnibus uestimentis eccle
sia catholica semper amicta est. sicut pro
pheta ait; Adstetit regina a dextris
tuis in uestitu deaurato; ITEM IN DE
SUPRA LEC SCI EUANG SECD MATHEU;

IN illo tempr. cum adpropinquasset hie
rusolymis & uenisset bethfage ad mon
tem oliueti. tunc ihs misit duos discipu
los dicens eis; Ite in castellum quod contra
uos est & statim inuenietis asinam al
ligatam & pullum cum ea. & reliqua;

OMELIA DE EADEM LECTIONE UENE
RABILIS BEDE PRESBITERI;

Mediator di & hominum homo xps ihs.
qui pro humani generis salute passurus
de celo descenderat ad terras. adppin
quante hora passionis. ut etiam p hoc
claresceret. quia non inuitus sed sponte
pateretur. in asino uenire & turbis
rex appellari ac laudari uoluit. ut etiam
per hoc eruditus quisque cognosceret.
ipsum esse xpm quem sic illo uenturum
prophetia olim praemissa signauerat.
Ante quinque dies pasche uenire uoluit.
sicut & iohannis euan
gelio didicimur. ut etiam p hoc
ostenderet se esse agnum imma
culatum. qui peccata tolleret
mundi; Agnus quippe paschalis.

cuiuſ Immolatione populuſ iſrt̄ eſt
ab egyptia ſeruitute liberatur. Ante
quinque dieſ paſche. id eſt decima luna aſſumi
et quarta decima ad ueſperū iuſſuſ eſt immo
lari. ſignificanſ eum qui noſ ſuo ſangui
ne redempturuſ. Ante quinque dieſ paſ
che id eſt hodierno die magno precedẽ
tium ſequentiumq; populorū gaudio.
ad laudationem deductuſ uenit In
tēplū dī. & erat cottidie docenſ in eo;
qui ante demum p̄ acta die. ubi u&eriſ
paſche ſacramenta hactenuſ obſerua
ta conſummauit. ac noui deincepſ
obſeruanda diſcipuliſ ſacramenta con
tradidit. egreſſuſ In montem oliu&i
tentuſ eſt a iudeiſ. & mane crucifixuſ
ipſo noſ die a daemonica dominatione
redemit. quia antiquuſ ille hebreorum
populuſ. p immolationē agni iugum
aegyptię ſeruitutiſ abiecit; ergo dnſ
Inſtar agni paſchaliſ ante quinque
dieſ quam pati inciper&. locum paſſi
oniſ adiit. ut ſe inſinuar& eſſe illum.
de quo predixit eſaiaſ; ſicut ouiſ ad
occiſionē duc&ur. & quaſi agnuſ corā
tondente obmuteſcit. & non aperi&
oſ ſuum; & paulo ſuperiuſ; ipſe autē uulne
ratuſ eſt propt̄ iniquitateſ nr̄aſ & li
uore eiuſ ſanati ſumuſ; ſed inuidorum cor
da principum. In cunctiſ que prouide geſ
ſit eum p̄ſequi quam in eum credere maluer̄;

& multum miſeri. uitę auctorem morti
potiuſ dare. quam per eum ipſi uiuificari
ſtudebant; uerum noſ pfidorum caecita
te declinata eorum magiſ exemple qui
fideliter dnm̄ laudauere ſequamur.
& iter eiuſ myſticum. myſtica ut
dec& interpr&atione ſcrutemur;
Aſina & pulluſ. quibuſ ſedenſ hieroſo
limam uenit. utriuſq; populi iudei
uidelic& & gentiliſ. ſimplicia corda de
ſignant; quibuſ ipſe preſidenſ quęque
a noxia libertate ſuo frenanſ imperio.
ad uiſionem ſupnę paciſ pducit;
hieruſolima & enim. uiſio paciſ inter
pretatur; & bene cum ad montē oliu&i
ueniſſet dnſ. diſcipuloſ qui haec animalia
adducerent miſit. quia non nr̄iſ ad eū
meritiſ. ſed ſola ipſiuſ gratia largien
te. puenimuſ. Iohanne adteſtante
qui ait; & in hoc eſt caritaſ. non
quaſi noſ dilexerimuſ dm̄ ſed quoniam
ipſe dilexit noſ; Monſ namque oliu&i.
celſitudinē dominicę dilectioniſ.
qua noſ miſericordiē inluſtrare ac ſal
uare dignatuſ eſt. inſinuat;
Non ſolum quia olei natura luciſ mi
niſtra eſt. & laborum dolorumque
ſolamen. uerum & iam quia cunctiſ
quibuſ inmiſc&ur ſol& excellere liquo
ribuſ; & apoſtoluſ de caritate loquutu
ruſ; adhuc inquit excellentiorem

uiam uob demonstrabo. ad montem igitur
oliueti ueniens dns asinos sibi quibus hieru
solimam p(er)ueh(er)et p(re)cepit exhibere. figura
te significans. hoc quod alibi dicit aper
te; quia sic dilexit ds mundum. ut filiu(m)
suum unigenitum dar&. ut omnis qui cre
dit in ipso non pereat. sed habeat uitam
aeternae; duos ad exhibendae sibi iumen
ta misit discipulos. ut significar& in
utrum que populum. circumcisionis
scilic& & preputii. predicatores esse
destinandos; uel certe duos misit ut eos
dem predicatores doctrina simul
& operatione p(er)fectos esse monere&. ne
uel erroris uerba indocti ueritati
miscerent. uel eae quae recte docuissent.
p(er)uerse uiuendo negarent; Inuenie&is
in quit asinam alligatam & pullu(m)
cum ea. soluite & adducite mihi;
pullum quoque alligatum fuisse. alii euan
gelistae testentur; uterque enim popu
lus funibus peccatorum erat circum
plexus. & solutione diuinae opus habebat;
iste legem quam acceperat male utendo.
ille numquam accipiendo. peccauerunt;
Unde bene dicit apostolus. quia non est
distinctio; omnes enim peccauerunt.
& egent gloria di. iustificati gratis p(er)
gratiam ipsius. Et pulchre alii tres FIB.
euangelistae qui gentibus scripserunt.
pullum solummodo dno allectum memo
rant. matheus euangelista qui & hebre
is & ebreo sermone scripsit
euangelium. & iam asinae fecit mentio
nem; prouide utriq(ue) dispensatione.
ut quorum salutem scribendo quaesier
hos saluandos a dno mystice docerent
esse figuratos; & siquis uobis inquid
aliquid dixerit. dicite quia dns his opus
hab&. & confestim dimitt& eos; & doc
toribus p(re)cipitur. ut siquid eis obsi
terit aduersitatis. siquis prohibuerit
peccatores a laqueis diaboli solui. & p(er)
confessionem fidei dno adduci. non ta
men predicando desistant. sed constant
insinuent. quia dns ad edificandam
ecclesiam suam. talibus opus
hab&; quam uis enim saeuus sit p(er)secu
tor & immanis. non potest eorum obsis
tere saluationi. quos nouit dns. quia sit
eius quos ad uitam p(re)ordinauit
aeternam; adhibe&ur autem huic facto p(ro)
ph&ae testimonium. ut appareat dnm
quidem in omnibus quae de ipso erant
scripta co(m)plesse. sed inuidia caecatos
scribas & phariseos. ea quae ipsi lege
bant intellegere nequiuisse;
uisse. dicite filiae sion. ecce rex tuus ue
ni& tibi mansu&us. & sedens sup(er) asina(m)
& pullu(m) filium subiugalis; filia sion eccle
sia est fidelium. p(er)tinens ad sup(er)
nam hierusalem. quae est mater

omnium nr̄ um. cuius portio tunc
non minima erat in populo iſrahel; Re
gem habens manſuetum. quia non terrena
inmitibus. ſed manſuetis celeſtia regna
dare conſueuit dicens; Diſcite a me qui
a mitis ſum & humilis corde. & inueni
etis requiem animabus ūris; de qui
bus pſalmiſta; manſueti inquid poſ
ſidebunt terram. & delectabuntur in
multitudine pacis; Rex uero manſuetus.
manſuetis. id eſt humilib; corde. terram
pacis tribuit. quos in terram belli & tri
bulationum. quondam rex impius
id eſt diabolus. ſuperbie uulnere ſtrauit;
ſedens inquid ſuper aſinā & pullum filiu
ſubiugalis; quia requieſcit in corde hu
milium. & quietorum. & tamen duum uer
batur. ſiue eorum qui in ſynagoga
iugum legis trahere nouerant. ſeu illo
rum qui gentili diu libertate efferen
ter. auſdem ſynagoge inſolentia.
ad fidei & ueritatis ſunt gratiam con
uerſi. Adducentes aū aſinā & pullu
diſcipuli. impoſuerunt ſuper eos ueſti
menta ſua. & dnm deſuper ſedere fecer;
ueſtimenta diſcipulorum. opera ſunt iuſti
cie; pſalmiſta teſte qui ait; Sacerdo
tes tui induant iuſtitia. aſinos quos
nudos inueniunt diſcipuli ſuis ſternunt
ueſtimentis & ita dnm deſup imponunt.
cu pſſe dicec tores ſci. quos libe & aſeitatur

habitu uacuos inueniunt. hos ſuis tutum ſua
rum exemplis ad ſuſcipiendā fidem
& dilectionem ſui conditoris imbuunt;
Non enim nudā dns aſinam n̄ nudū uoluit
aſcendere pullum. quia ſiue iudeus ſeu gen
tilis. niſi ſcōrū fuerit dictis ornatus &
actis. non poteſt dnm habere rectorem.
ſed regnet potius peccatum in mortali
eius corpore ad oboediendum concupiſ
centiis eius. plurima aū turba ſtrauer
ueſtimenta ſua in uia; plurima haec tur
ba. innumerabilem martyrum deſignat
exercitum. qui corpora ſua animarum
uidelicet tegumenta pro dn̄o dabant.
quos ſequentibus electis planiorem rec
te uiuendi callem fecerent. ne quia ui
delicet dubitarent ibi pedem bone ac
tionis ponere in pace. ubi non paucos
uiderent in bello periſſe martyrii. alii aū
cedebant ramos de arboribus & ſternebant
in uia; Rami arborum dicta ſunt patrum
precedentium. & exempla. & quiſquis in ex
emplū recte credendi ſiue operandi quid pphe
te quid apoſtoli. quid exteri ſci dixerunt
ſeu fecerunt pandit. ramos perfecto de arbo
ribus cedit. quibus iter aſini dnm portantis
complanat. quia ſententias de ſcorū libris excer
pit. per quas ſimplicium xpi corda. ne in uia
ueritatis errent. edificet; turbe aū que pce
de(que)bant & ſequebantur. clamabant dicentes.
oſanna filio dauid. una eademq; confeſſionis
& laudationis uoce dnm qui precedebant

6

& qui sequuntur clamant: quia nec mi
rum est fides eorum · qui ante incarna
tionem dominicam · & qui postea fuere probati ·
quamuis sacramenta habuerint pro tem
porum ratione dispar[i]a; petro adtestan
te qui ait; Sed per gratiam dñi ihu credi
mus saluari · quemadmodum & illi; quod
autem aiunt osanna filio dd: hoc est quod
in psalmo legimus; dñi est salus & sup
populum tuum benedictio tua; hoc quoque
in magna deuotione laudis · in apocalyp
sis eorum chorus resonat · salus do nostro qui
sedet sup thronum & agno · benedictus qui
uenit in nomine dñi · In nomine dñi ·
In nomine di patris significat quod ipse
alibi iudeis non credentibus dicit; ego
ueni in nomine patris mei & non recepis
tis me · alius ueniet in nomine suo · illum
recipietis; uenit enim xps in nomine di
patris quia in omnibus que gessit & dixit ·
patrem glorificare & glorificandum ho
minibus predicare curauit; ueniet & anti
christus in nomine suo · qui cum sit homo
omnium nequissimus & diabolo comite
plenus · dedignetur se filium di cogno
minari · aduersatur & extollitur su
pra omne quod dicitur ds aut quod colitur;
Assumunt autem uersiculum laudis tur
be de psalmo centesimo septimo decimo ·
quem de dño cantatum · nemo qui du
bitet; unde pulchre de ipso in eodem psal
mo premittitur; Lapidem quem reprobauerunt

aedificantes · hic factus est in caput anguli · quia
uidelicet xps quem reprobauerunt iudei aedi
ficantes suarum decreta tradicionum ·
factus est in munimentum utriusque popu
li credentis; iudeis scilicet atque gentibus;
quod enim in psalmo lapis angularis
uocatur xps; hoc est utique quod in euan
gelio precedentium sequentiumque con
laudatur uoce turbarum; quod autem
in eiusdem laudis prosecutione subiun
gitur osanna · id est salus siue saluifica
in altissimis · perspicue docet aduentum dñi
in carne non solum humani generis intra ·
sed et angelorum in celis esse salutem ·
quia cum nos redempti ad superna perdu
cimur · eorum profecto numerus qui
satana cadente erat minoratus im
pletur; hinc etenim paulus ait · instaurari
omnia in xpo que in celis & que in terris sunt in ipso;
Recte igitur osanna in altissimis in eius laude
cecinit cuius tota incarnationis dispensatio
perimplenda gloria patris celestis aderat;
Proinde necesse est fratres mei · ut ad promissam nobis
patriam toto mentis deuotione tendamus · sep
recordantes quia & si angusta est uia qua
ingredimur · beata est mansio ad quam festina
mus; felicior quippe est pauperum iter ad regnum ·
quam per amoenum planumque ad supplicium duci ·
felicior est continentia carnis temporali
gaudium perenne mereri · quam per lasciuia par
ui temporis aeternam luere uindictam · ecce

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ieiuniū quadragesimale dn̄o auxiliante iā plu
rimæ & ex parte conpleuimus. testis ē unicui
que conscientia sua. quæ quanto distric
tius se seruis his diebus dn̄o mancipasse me
minit. tanto amplius gaudens scm̄ do
minicæ resurrectionis tempus expectat;
At si quem forte adhuc conscientia minus
pfecte castigatæ accu causat nulli dubium
quin peccati sui & tremens. tantæ sollem
nitatis prestolatur aduentum; nec ta
men hic tedis de se dubitare diffidat. nec ali
qua suorū numerositate uel enormi
tate scelerum confusus. barathrū de
sperationis. impius cum uenerit in p
fundum malorū contemnit; sed solli
citus ppendat quia si tēpus annuæ
festiuitatis quæ de auctoris nr̄i resur
rectione lætamur. tanto uel gaudio
castos. uel impuros metu & confusione
afficit. multo magis in tempore distric
ti examinis. quando generalis omniū
resurrectio celebratur. & iā audita
iudicis sententia. hos conscientia mun
dæ securos lætificat. illos noxiæ ac
cusans in perpetuū damnat. quicū
que ergo frs̄ dilectissimi continentiæ
armis accincti ab initio iam quadra
gesimæ cū temptatore supbo certare cœpe
runt uideant caute ne coepta deserant.
quatinus hoste prostrato. ministeriis do
nentur angelicis; qui uero hactenus arma
tura uirtutum non induit. uel

incidat. iuxta illud salomonis;

hodie incipiat; hodie cū turbis illis fidelibus
fidei opera adsumat. imploret pietatem
eius. qui in nomine patris adueniens.
benedictionem mundo attulit;
Osanna in altissimis proclamans. saluus
se supna in patria fieri & sternat
uestimenta sua in uia. id est membra sui
corporis humili & in presenti. ut exalte
tur in futuro. memor illius dauitici.
quia exultabunt ossa humiliata; Ramos
de arboribus cædat & sibi sternat in uia.
id est scorū scripta sedulus ad memoriā
reuocet. quibus stantes ne cadant ro
borentur. lapsi ne diutius iaceant. erigan
tur. Resurgentes ut uirtutibus exerce
antur instruunt. exercitatos uirtutib;
premia in celis ut sperent erigunt; Ingres
gressus suæ actionis. ne in lapidem offen
sionis & petram scandali offendant.
premuniat; ac sic etiam ipse cum ceteris
fidelibus redemptoris sui uestigia sequat.
passionisque ac resurrectionis eius mys
teria digna mentis puritate ueneretur.
quæ electis omnibus membris uidelicet
suis. in remedium uulnerum simul &
celestium gaudiorū pignus dare dig
natus est. ihs xps dn̄s nr̄. qui uiuit &
regnat cum patre in unitate sps sci
ds. per omnia secula seculorum. amen.

XCVIII. FERIA SECUNDA. SERMO BEA
TI LEONIS PAPAE DE PASSIONE DNI